

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Vabariigi Valitsus

kaja.kallas@riigikantselei.ee

riigikantselei@riigikantselei.ee

Koopia:

Justiitsministeerium

Kalle.Laanet@just.ee

info@just.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

tiit.riisalo@mkm.ee

info@mkm.ee

Rahandusministeerium

mart.vorklaev@fin.ee

info@fin.ee

Ettevõtlusorganisatsioonide ühispöördumine seoses hea õigusloome põhimõtete mittejärgimisega

Lugupeetud Kaja Kallas!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Eesti Tööandjate Keskliit ning lisaks veel 34 ettevõtlusorganisatsiooni pöörduvad Vabariigi Valitsuse poole, sest oleme rahulolematud viimaste kuude ministeeriumide õigusloome praktikaga, kus ettevõtluskeskkonda oluliselt mõjutavate eelnõude puhul jätaavad ministeeriumid ettevõtlusorganisatsioonidele arvamuse avaldamiseks mõned üksikud tööpäevad, plaanitavate muudatuste mõjuanalüüs on puudu või oluliste puudustega, plaanitavaid muudatusi ei ole sisuliselt põhjendatud ja/või esineb muid olulisi hea õigusloome põhimõtete rikkumisi.

Üksnes septembris on vähemalt viiel korral antud ettevõtlusorganisatsioonidele eelnõudele arvamuse avaldamiseks maksimaalselt neli tööpäeva ning lisaks on rikutud teisi hea õigusloome põhimõtteid. Sellisteks eelnõudeks on:

- keskkonnatasude seaduse muutmise seadus
- riigilõivuseaduse ja metsaseaduse muutmise seadus
- maapõueseaduse muutmise seadus
- keskkonnatasude seaduse ja metsaseaduse muutmise seadus
- maamaksuseaduse ja maksukorralduse seaduse muutmise seadus

Viimasel poolaastal on selliseid juhtumeid olnud veel, neist suurima mõjuga maksuseaduste muudatuste pakett, mis sisaldas nii käibe- ja tulumaksu kui aktsiiside tõstmist.

„Õigusloomepoliitika põhialused aastani 2030“ kohaselt peab õigusloome olema kaasav, ettenähtav ja teadmuspõhine. Eelpool toodud näidete osas on neid põhimõtteid rikutud.

Kui ministeerium jätab huvigruppidele eelnõu analüüsimiseks ja vastuse koostamiseks mõned tööpäevad, siis on tegemist näilise kaasamisega, sest nii lühike tähtaeg ei võimalda ettevõtlusorganisatsioonidel plaanitavaid muudatusi oma liikmetega põhjalikult arutada, mõjusid analüüsida ning ministeeriumidele põhjalikku tagasisidet anda.

Lisaks lühikesele vastamise tähtajale on probleeme ka eelnõude mõjuanalüüsides – sisuline mõjuanalüüs puudub või on see oluliste puudustega, näiteks ei ole analüüsitud või piisavalt analüüsitud plaanitavate muudatuste mõju ettevõtetele ja nende konkurentsivõimele. Probleeme valmistab ka see, et lisaks konkreetse eelnõu mõju hindamisele ei võeta arvesse kumulatiivset mõju, mis kaasneb mitme muu eelnõu koosmõjus. Eelnõude ja seletuskirjade kvaliteedile mõjub halvasti ka see, kui eelnõu peamine eesmärk on riigieelarve tulude suurendamine ning see on ka mõjuanalüüsi fookuses, kuid muud ja veelgi olulisemad eesmärgid ning mõjud jäävad tagaplaanile. Mõjuanalüüs puudumisel või pealiskaudsuse tõttu pole plaanitav mõju selge ning on keeruline pikaajalisi strateegilisi eesmärgi ellu viia.

Mõistame, et näiteks COVID-19 kriisi ajal või ka Ukrainas sõja alguses oli ootamatuid ja ettenähtamatuid olukordi, kus võis olla põhjendatud eelnõude menetlemine kiirkorras. Samas eelpool välja toodud eelnõude puhul on kiirustamist põhjendatud järgmise aasta riigieelarve koostamisega, kuid riigieelarve ei saa tulla riigi jaoks ootamatult, et õigustada eelnõude kiirmenetlemist.

Eelnõude menetlemine kiirkorras sisulise kaasamise ja mõjuanalüüsita vähendavad õigusloome ja regulatsioonide ettenähtavust ja pärsivad seeläbi ka ettevõtete investeerimiskindlust, mis on praegu niigi madal. Olukorras, kus eksport ja majandus on mitmendat kvartalit järjest languses, näiteks 2023. aasta II kvartalis vähenes SKP võrreldes 2022. aasta teise kvartaliga ligikaudu 3 protsenti ja juuli kaupade eksport vähenes jooksevhindades 26 protsenti, peab riik võtma kasutusele meetmeid ettevõtete konkurentsivõime suurendamiseks, mitte vähendama ettevõtete kindlustunnet, kehtestama ja tõstma uusi makse ning tasusid. Lisaks on valitsus võtnud omale eesmärgiks töötada selle nimel, et Eesti on ettevõtlus- ja maksukeskkonna ning välislepingute poolest parim maa Euroopas. Hea õigusloome on selle üks nurgakive.

Ettevõtlusorganisatsioonid on vastu eelnõude menetlemisele kiirkorras ning paluvad Vabariigi Valitsusel peatada viimaste nädalate kiireloomuliste eelnõude menetlemine. Pärast mõjuanalüüsi ja selgituste täiendamist ning eelnõu muutmist palume need eelnõud saata uuesti kooskõlastusringile ja anda huvigruppidele piisavalt aega tagasiside andmiseks. Eeltoodud põhjustel tuleb edasi lükata ka kiireloomulistes

eelnõudes sisalduvate muudatuste jõustumise tähtajad. Lisaks tuleb edaspidi vältida hea õigusloome põhimõtetest mitte kinni pidamist.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Mait Palts, Eesti Kaubandus-Tööstuskoja peadirektor

Arto Aas, Eesti Tööandjate Keskliidu tegevjuht

Pöördumisega on liitunud järgmised ettevõtlusorganisatsioonid:

Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit

Eesti Kaupmeeste Liit

Eesti Erametsaliit

Eesti Keemiatööstuse Liit

Eesti Pangaliit

Eestimaa Talupidajate Keskliit

Eesti Logistika ja Ekspedeerimise Assotsiatsioon

Eesti Mäetööstuse Ettevõtete Liit

Eesti Toiduainetööstuse Liit

Eesti Elektroonikatööstuse Liit

Eesti Rahvusvaheliste Autovedajate Assotsiatsioon

Eesti Rõiva- ja Tekstiiliiliit

Eesti Plastitööstuse Liit

Eesti Trüki- ja Pakenditööstuse Liit

Eesti Hotellide ja Restoranide Liit

Autoettevõtete Liit

Eesti Turismi- ja Reisifirmade Liit

Eesti Taristuehituse Liit

Eesti Kalaliit

Eesti Mööblitootjate Liit

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Eesti Puitmajaliit

Eesti Vee-ettevõtete Liit

Eesti E-kaubanduse Liit

Eesti Ringmajandusettevõtete Liit

Alkoholitootjate ja Maaletoojate Liit

Eesti Transpordikütuste Ühing

Eesti Meretööstuse Liit

Eesti Laevaomanike Liit

Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit

Eesti Masinatööstuse Liit

Eesti Kaitse- ja Kosmosetööstuse Liit

Eesti Ehitusettevõtjate Liit

Eesti Elektritööde Ettevõtjate Liit